

C-357/19. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2019. május 6.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. május 6.

Felperesek:

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția
Națională Anticorupție

PM és társai

Alperesek:

QN és társai

Autoritatea Națională pentru Turism

Agencia Națională de Administrare Fiscală

SC Euro Box Promotion SRL

Az alapeljárás tárgya

Rendkívüli kérelem az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfőbb semmítő- és ítélszék, Románia; a továbbiakban: ICCJ) egyik, 5 bíróból álló ítélkező testülete által 2018. június 5-én meghozott határozat hatályon kívül helyezése iránt.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérelem, amelynek tárgya az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének, az Európai Unióról

szóló szerződés K.3. cikke alapján, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjának és 2. cikke (1) bekezdésének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikke második bekezdésének értelmezése. A kérelem arra is vonatkozik, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság gyorsított eljárásban bírálja el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének (1) bekezdését, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkének (1) bekezdését, az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját és 2. cikkének (1) bekezdését, valamint a jogbiztonság elvét, hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, a Curtea Constituțională a României (alkotmánybíróság, Románia) dönt az ítélkező testületek összetételének jogszerűségéről, ezáltal megteremtve annak feltételeit, hogy helyt lehessen adni a meghozott jogerős ítéletekkel szemben meghatározott időtartamon belül előterjesztett rendkívüli kérelmeknek?

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdését, hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv a belső jog értelmében kötelező erővel megállapítja, hogy nem független és nem pártatlan az olyan ítélkező testület, amelyben olyan, vezető beosztású bíró vesz részt, akit nem véletlenszerűen, hanem átlátható, a felek által ismert és nem vitatott, a szóban forgó testület előtti összes ügyre alkalmazandó szabály alapján neveztek ki?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely határozatot az alkotmánybíróság alkotmányossági jogvitával kapcsolatos ügyben hozott, és amely a nemzeti jog értelmében kötelező erejű?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és a Bíróság hivatkozott ítélkezési gyakorlata

Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése

Az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése

Az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: PIF-egyezmény) 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja, valamint 2. cikkének (1) bekezdése

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének második bekezdése

Az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2007. június 7-i 2007/436/EK, Euratom határozat

2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105; 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet, C-42/17, EU:C:2017:936; 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392; 2018. május 2-i Scialdone ítélet, C-574/15, EU:C:2018:295; 2015. szeptember 8-i Taricco és társai ítélet, C-105/14, EU:C:2015:555; 2018. március 20-i Di Puma ítélet, C-596/16 és C-597/16, EU:C:2018:192; 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juizes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117; 2006. szeptember 19-i Wilson ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587; 2017. február 16-i Margarit Panicello ítélet, C-503/15, EU:C:2017:126; 2001. szeptember 30-i Köbler ítélet, C-224/01, EU:C:2003:513; 2014. július 10-i Impresa Pizzarotti ítélet, C-213/13, EU:C:2014:2067; 1978. március 9-i Simmenthal ítélet, 106/77, EU:C:1978:49; 2010. június 22-i Melki és Abdeli ítélet, C-188/10 e C-189/10, EU:C:2010:363

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Legea nr. 255/2013 (255/2013. sz. törvény) és az Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 18/2016 (18/2016. sz. sürgősségi kormányrendelet) által módosított **legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală** (a büntetőeljárásról szóló 135/2010. sz. törvény). A 426. cikk (1) bekezdésének d) pontja akként rendelkezik, hogy a jogerős büntetőítéletek hatályon kívül helyezése kezdeményezhető abban az esetben, ha a fellebbviteli bíróság összetétele nem felel meg a törvénynek. A 432. cikk (1) bekezdése rögzíti az ilyen keresetnek való helyt adás joghatásait, és előírja, hogy a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni és a kérelmet újból meg kell vizsgálni.

Az ICC irányítótanácsa által a 304/2004. sz. törvény alapján elfogadott, újból közzétett és az ICCJ 3/2014. sz. határozatával módosított **Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a ÎCCJ** (az ICCJ szervezeti és adminisztratív működési szabályzata; a továbbiakban: szervezeti és adminisztratív működési szabályzat).

A 28. cikk rögzíti, hogy az ICCJ keretében 5 bíróból álló, a törvény által meghatározott hatáskörrel rendelkező testületek működnek, és hogy e testületek elnöki tisztségét – ügytől függően – az elnök, az elnökhelyettesek, a büntetőtanács elnöke vagy a korelnök látja el.

A 29. cikk (1) bekezdése rendelkezik az 5 bíróból álló, büntetőügyekben ítélező testületek megalakítására vonatkozó eljárásról. Az elnök – vagy távollétében az ICCJ egyik elnökhelyettese – tehát nyilvános tárgyaláson, sorshúzással minden évben az ICCJ büntetőtanácsának 4 vagy – adott esetben – 5 bíróját nevezi ki az egyes testületekbe.

A Curtea Constituțională a României (román alkotmánybíróság) a 2018. november 7-i 685. sz. ítéletében megállapította, hogy alkotmányossági jogvita áll fenn egyrészt a Parlament, másrészt pedig az ICCJ között amiatt, hogy az 5 bíróból álló testület 5 tagjából csak 4 tagot neveztek ki sorshúzással, ami ellentétes a Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (a bíróságok szervezetéről szóló 304/2004. sz. törvény) 32. cikkében szereplő rendelkezésekkel. Az alkotmánybíróság e megállapítás joghatásait illetően rámutatott arra, hogy a fent említett ítélet a jogerősen elbírált ügyekre is alkalmazandó, amennyiben a rendkívüli jogorvoslati eszközök igénybevételének határideje a felek vonatkozásában még nem járt le.

Az újból közzétett **Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătoreștilor și procurorilor** (a bírák és ügyészek jogállásáról szóló 303/2004. sz. törvény) 99. cikke (1) bekezdésének 5) pontja akként rendelkezik, hogy az alkotmánybíróság határozatai tiszteletben tartásának elmulasztása fegyelmi vétségnek minősül.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az ICCJ 5 bíróból álló testülete 2018. június 5-i ítéletével elbíráta az ICCJ büntetőtanácsának 2017. március 28-i ítélete ellen előterjesztett fellebbezést. Az említett testületben a szervezeti és adminisztratív működési szabályzat értelmében a büntetőtanács elnöke, valamint további 4, sorshúzással kinevezett bíró vett részt. Az ICCJ 5 bíróból álló testülete e határozat révén jogerőre emelkedett marasztaló ítéleteket hozott egyes korrupciós cselekmények, hivatallal való visszaélés és adócsalás miatt.
- 2 E testület a **korrupciós cselekményeket** illetően lényegében megállapította, hogy PM miniszter a 2010 és 2012 közötti időszakban olyan mechanizmust koordinált, amely révén ő és hozzá közel álló személyek (UR – a miniszter személyi tanácsadója, VS – egy nemzeti befektetési szervezet igazgatója, SP – a minisztérium főtitkára, valamint RO – személyi asszisztens) pénzeszegeket kaptak egyes kereskedelmi társaságok képviselőitől azért, hogy biztosítsák e társaságok számára a minisztérium költségvetéséből finanszírozott programok keretében elvégzett munkák gyors kifizetését olyan kontextusban, amelyben a költségvetési keret jelentős mértékben csökkent, a munkákat pedig jelentős késedelemmel fizették ki.
- 3 E testület a **hivatallal való visszaélést** illetően megállapította, hogy PM mint miniszter 2011 során gondoskodott arról, hogy a vidékfejlesztésért és turizmusért felelős minisztérium odaítéljen az SC Europlus Computers SRL javára egy olyan, szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést, amelynek tárgyát a hivatásos bokszt nemzetközi gálájának román boksszövetség általi megszervezése alkalmával megrendezett események keretében Románia népszerűsítésére irányuló szolgáltatások nyújtása képezte.

- 4 A sporteseményt valójában az SC Europlus Computers SRL szervezte meg; az SC Europlus Computers SRL ügyvezetését TQ látta el, aki a reklámszolgáltatások nyújtására irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése révén kereskedelmi esemény megszervezéséért 8 115 800 román lej (RON) összegben részesült állami forrásokban úgy, hogy az eseményből eredő összes bevétel őt illette meg.
- 5 Az ICCJ 5 bírából álló testülete tehát megállapította, hogy az állami forrásokat a törvény által tiltott módon használták fel, és hogy a közbeszerzési szerződést a közbeszerzési szabályozás megsértésével ítélték oda, mivel a 2007 és 2013 közötti regionális operatív program révén a „Románia idegenforgalmi védjegyének népszerűsítése” projekt keretében olyan szolgáltatásokat vásároltak meg, amelyek az Unió által finanszírozott programok szempontjából nem tartoztak az elszámolható kiadások kategóriájába. Ez azt eredményezte, hogy az európai alapok irányító hatósága megtagadta ezen összegek kifizetését, így azok az összegek, amelyeket az európai alapokon keresztül vissza kellett volna téríteni, teljes egészében az állami költségvetést terheltek, ami a vidékfejlesztésért és turizmusért felelős minisztérium számára 8 116 800 RON összegű kárt okozott.
- 6 Az **adócsalást** illetően az ICCJ 5 bírából álló testülete megállapította, hogy TQ – annak érdekében, hogy csökkentse a fent említett cselekmények révén megszerzett bevétellel összefüggésben az állami költségvetésbe befizetendő adók összegét – az SC Europlus Computers SRL könyvelésében olyan dokumentumokat rögzített, amelyeket olyan, kiürített társaságok állítottak ki, amelyek állítólagosan reklám- és tanácsadási szolgáltatásokkal összefüggésben felmerült, fiktív kiadásokat igazolnak, ami 388 103 RON héát tartalmazó 646 838 RON összegű és 54 402 RON héát tartalmazó 90 669 RON összegű kárt okozott.
- 7 Az ítélet jogerőre emelkedését követően végrehajtották RO 3 év szabadságvesztés-büntetését és TQ 5 év szabadságvesztés-büntetését, a PM terhére kiszabott 6 év szabadságvesztés-büntetést azonban nem tudták végrehajtani, mivel PM elhagyta Románia területét, majd ezt követően PM-et Costa Ricában letartóztatták a Románia részére történő kiadatás céljából. A többi elítélt személy – vagyis UR, VS, QN és SP – esetében a szabadságvesztés-büntetések végrehajtását felfüggesztették.
- 8 A felperesek az alkotmánybíróság 2018. november 7-i ítéletét követően rendkívüli kérelmet terjesztettek elő, amellyel kérték a 2018. június 5-i ítélet hatályon kívül helyezését és a fellebbezések újbóli megvizsgálását. A felperesek kérelmeit a bíróság elfogadhatóvá nyilvánította és azokat együttes elbírálás céljából egyesítette. Ezzel egyidejűleg RO, TQ és PM vonatkozásában felfüggesztették a szabadságvesztés-büntetések végrehajtását a hatályon kívül helyezés iránti rendkívül kérelem elbírálásáig és RO-t, TQ-t, valamint PM-et szabadon bocsátották.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróságnak a jelen ügyben határoznia kell az előadott jogalapok megalapozottságáról és rendelkeznie kell a rendkívüli kérelem

elutasításáról, következésképpen a megtámadott ítélet fenntartásáról, vagy helyt kell adnia a kérelemnek, következésképpen hatályon kívül kell helyeznie az elmarasztaló ítéletet és újból meg kell vizsgálnia a fellebbezéseket.

Az alapeljárás feleinek főbb érvei

- 10 A felek – a Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (a legfőbb semmítő- és ítélőszék mellett működő ügyészség, Románia) kivételével – előadták, hogy a jelen ügyben nem alkalmazandó az uniós jog. A jelen ügyre tehát kizárólag a román jogi rendelkezések vonatkoznak, tekintettel az ügy tárgyára, valamint az alkotmánybíróság ítéleteinek kötelező jellegére, amelyet az Európai Unió Bíróságának ítélete nem zárhat ki.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 11 A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel lényegében arra kíván választ kapni, hogy azokkal a rendelkezésekkel, amelyeknek értelmezését kéri és a jogbiztonság elvével – azokat a Charta tükrében értelmezve – a büntetőjogi szankciók súlyos csalás esetében történő tényleges érvényesülésének elvére tekintettel ellentétes-e az olyan határozat nemzeti bíróság általi alkalmazása, amely határozatot olyan hatóság hozott meg, amely nem része a bíróságok rendszerének, és amely valamely rendkívüli kérelem megalapozottsága tárgyában akként határoz, hogy hatályon kívül kell helyezni az említett határozat meghozatala előtt jogerőre emelkedett ítéleteket és kétségbe vonja az eredeti vádat, így visszautalja az ügyet a fellebbviteli bíróság elé.
- 12 A Bíróság ítélkezési gyakorlatában ugyanis megállapította, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése kötelezi a tagállamokat, hogy elrettentő hatású és hatékony intézkedésekkel küzdjenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő más jogellenes tevékenységek ellen, és mivel az Unió saját forrásai a 2007/436 határozat 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében magukban foglalják többek között a héa alkalmazásából származó bevételeket, közvetlen kapcsolat áll fenn egyrészt a héabevételeknek az alkalmazandó uniós jog tiszteletben tartásával történő beszedése, másrészt pedig a vonatkozó héa-sajátforrás uniós költségvetés rendelkezésére bocsátása között, mivel az előbbi beszedése során történt mulasztás potenciálisan az utóbbi csökkenéséhez vezet (Åkerberg Fransson ítélet).
- 13 Ezenfelül a Bíróság megállapította, hogy jóllehet a héa területén harmonizált szabályok megsértése elleni küzdelem érdekében a tagállamok eljárásjogi és intézményi autonómiával rendelkeznek, ezt az autonómiát az arányosság elvén és az egyenértékűség elvén kívül, amelynek alkalmazása a jelen ügyben nem képezi vita tárgyát, korlátozza a tényleges érvényesülés elve is, amely megköveteli, hogy az említett szankciók hatékonyak és visszatartó erejűek legyenek (Scialdone ítélet és Taricco és társai ítélet).

- 14 A Bíróság megállapította, hogy elsődlegesen a nemzeti jogalkotó feladata, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket. A jogalkotó feladata, hogy módosítsa a szabályozását, és biztosítsa, hogy az Unió pénzügyi érdekeit sértő jogsértések üldözésére alkalmazandó eljárási szabályozást nem úgy alkossák meg, hogy az e szabályozás lényegéből fakadó okokból az ilyen jogsértéseket megvalósító cselekmények rendszeresen büntetlenül maradjanak, továbbá hogy biztosítsa a gyanúsítottak alapvető jogainak védelmét.
- 15 A Bíróság a nemzeti bíróságokat illetően megállapította, hogy e bíróságok feladata, hogy biztosítsák az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségek teljes érvényesülését, és hogy mellőzzék azon belső jogi rendelkezések alkalmazását, amelyek a héa területén elkövetett súlyos bűncselekmények miatti eljárásban megakadályozzák az Unió pénzügyi érdekeit sértő súlyos csalások miatt hatékony és visszatartó erejű büntetőjogi szankciók kiszabását.
- 16 Ugyanakkor az uniós források hatékony beszedésének biztosítására irányuló kötelezettség nem mentesíti a nemzeti bíróságokat a Charta által biztosított alapvető jogok és az uniós jog általános elvei szükséges tiszteletben tartása alól, mivel a héa területén elkövetett bűncselekmények miatt indított büntetőeljárások a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtásának minősülnek. A büntetőjog területén e jogot nem csupán a büntetőeljárások során kell tiszteletben tartani, hanem a nyomozási szakaszban is, azon időponttól kezdődően, amikor az érintett személlyel szemben vádat emelnek (M.A.S. és M.B. ítélet, Kolev és társai ítélet, valamint Di Puma és Zecca ítélet).
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság –miután emlékeztetett arra, hogy – az EUSZ 19. cikk, amely az EUSZ 2. cikkben kimondott jogállamiság értékét konkretizálja, az uniós jogrendben a bírósági felülvizsgálat biztosításának feladatát nem egyedül a Bíróságra, hanem a nemzeti bíróságokra is ruházza – megállapítja, hogy a jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet a Charta 47. cikke is megerősít.
- 18 Minden tagállamnak biztosítania kell, hogy jogorvoslati rendszerében, az uniós jog hatálya alá tartozó területeken az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősülő fórumok teljesítsék a hatékony bírói jogvédelem követelményeit, mivel elsődleges fontosságú, hogy megmaradjon az említett szerv függetlensége.
- 19 A függetlenség biztosítása, amely az ítélelhozatali tevékenységtől elválaszthatatlan, nem csak uniós szinten vonatkozik az uniós bírákra és a Bíróság főtanácsnokaira, hanem tagállami szinten is a nemzeti bíróságokra (Associação Sindical dos Juizes Portugueses).
- 20 A függetlenség fogalma többek között azt feltételezi, hogy az érintett fórum teljesen autonóm módon gyakorolja bírói feladatkörét anélkül, hogy bármilyen

hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül, hogy bárhonnán utasításokat kapna, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és határozataikat befolyásolhatja (Wilson ítélet és Margarit Panicello ítélet).

- 21 A Bíróság ismételten kiemelte a jogerő elvének fontosságát (Köbler ítélet). A Bíróság tehát megállapította, hogy az uniós jog nem követeli meg, hogy valamely bírósági szerv főszabály visszavonja a meghozott határozatot még azért sem, hogy figyelembe vegye az uniós jog releváns rendelkezése Bíróság által e bírósági szerv jogerős határozatát követően elfogadott értelmezését (Impresa Pizzarotti ítélet).
- 22 A Bíróság kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint releváns szabályokat értelmező ítélkezési gyakorlatának tükrében – tekintettel a jogvita tárgyára és a releváns tényállásra is – az **előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdést** annak tisztázása céljából szükséges megválaszolni, hogy a tagállamok EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése és a PIF-egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja, valamint 2. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségei vonatkoznak-e a már alkalmazott büntetőjogi szankciókra is.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy hasznos értelmezni az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésében szereplő, „az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység” fordulatot annak vizsgálata szempontjából, hogy e fordulat magában foglalhatja-e a tényleges korrupciós cselekményeket, valamint a közbeszerzési eljárások során elkövetett csalásokat különösen akkor, ha a cél a csalárd módon odaitélt, európai forrásokból származó összegek visszafizetése lenne, még akkor is, ha a közbeszerzési eljárások során csalást ténylegesen nem is követtek el, azonban az ilyen cselekmények különösen súlyos fenyegetést jelentenek az Unió pénzügyi érdekeire nézve.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság – a Bíróság ítélkezési gyakorlatára, valamint arra is tekintettel, hogy mekkora jelentőséggel bír mind az uniós, mind pedig a nemzeti jogrendben a jogszerűség elve, amelynek alapján a jognak kiszámíthatónak, meghatározottnak kell lennie és nem alkalmazható visszamenőlegesen – az **előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdéssel** annak tisztázását kéri a Bíróságtól, hogy a „törvény által megelőzően létrehozott” bíróság Charta 47. cikkének második bekezdésében szereplő fogalmának jelentésével ellentétes-e az alkotmánybíróság azon értelmezése, amely szerint jogellenes az igazságszolgáltatási szerv összetétele.
- 25 Az értelmezés szükséges ahhoz, hogy a bíróság megállapíthassa, hogy van-e akadálya a rendkívüli kérelem alapját képező határozat alkalmazhatósága kizárásának.
- 26 A Bíróság ítélkezési gyakorlatában így megállapította, hogy ha a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságoknak arról kell határozniuk, hogy eltekintenek a büntető anyagi jogi szabályok alkalmazásától, gondoskodniuk kell arról, hogy a

bűncselekmény elkövetésével vádolt érintett személyek alapvető jogait tiszteletben tartsák (Taricco és társai ítélet), és hogy a bíróságok szabadon alkalmazhatják az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelményeket, feltéve hogy e követelmények alkalmazása nem veszélyezteti a Charta által biztosított védelem szintjét, ahogyan azt a Bíróság értelmezte, valamint az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését (Åkerberg Fransson ítélet, M.A.S. és M.B. ítélet).

- 27 Végezetül a kérdést előterjesztő bíróság az **előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdéssel** annak tisztázását kéri a Bíróságtól, hogy mellőzni kell-e az alkotmánybíróság valamely határozatának alkalmazását az uniós jog teljes körű érvényesülésének biztosítása céljából abban az esetben, ha a bíróság köteles az alkotmánybíróság határozatát tiszteletben tartani és annak megsértése fegyelmi vétségnek minősül.
- 28 A Bíróság ítélkezési gyakorlatában megállapította, hogy a nemzeti bíróság köteles biztosítani az uniós jog teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – eltekintve a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazásától, és hogy az uniós jog természetében rejlő követelményekkel összeegyeztethetetlen a nemzeti jogrendszer minden olyan rendelkezése, illetve minden olyan jogalkotási, közigazgatási, vagy bírósági gyakorlat, amely megfosztja a hatáskörrel rendelkező bíróságot e jogtól (Simmenthal ítélet, valamint Melki és Abdeli ítélet).
- 29 A Bíróság általi értelmezés szükséges annak tisztázásához, hogy az alkotmánybíróság – vagyis az alkotmányossági jogvitákkal kapcsolatban kizárólagos hatáskörrel rendelkező és *erga omnes* kötelező rendelkezéseket hozó, a bíróságok rendszerének részét nem képező igazságszolgáltatási szerv – ítélete részét képezi-e azoknak a rendelkezéseknek, amelyek alkalmazását lehetséges és szükséges is mellőzni annak biztosítása céljából, hogy az uniós szabályok teljeskörűen érvényesülhessenek konkrétan olyan nemzeti szabály esetén, amely lehetővé teszi a bíróság fegyelmi büntetését abban az esetben, ha az a szóban forgó ítélet joghatásainak megszüntetéséről intézkedik.
- 30 Ennek tisztázása nélkülözhetetlen, mivel válasz hiányában komolyan fennáll annak a kockázata, hogy – az első két kérdésre adott választól függetlenül – az ítéletet a belső jogban nem lehet alkalmazni.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság felhívja a Bíróság figyelmét arra az értelmezésre, amely szerint – figyelembe véve a bírák függetlensége elvének jelentőségét – az uniós joggal való kapcsolatot indokolt kiterjeszteni azokra az ügyekre is, amelyekben kizárólag a nemzeti jog alkalmazandó, amennyiben valamely igazságszolgáltatási szerv – többek között az alkotmánybíróság – határozatai veszélyeztetik az említett elv érvényesülését.

A nemzeti bíróság álláspontja

- 32 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az uniós joggal ellentétes az alkotmánybíróság olyan ítéletének alkalmazása, amely az 5 bírából álló testület által meghozott, jogerős ítéletek hatályon kívül helyezését eredményezi, és amely az Unió pénzügyi érdekeit sértve az alkalmazott büntetéseket a súlyos csalási ügyek jelentős számában megfosztja hatékonyságuktól és elrettentő hatásuktól, így egyrészt a büntetlenség látszatát, másrészt pedig az elévülés miatt a büntetlenség rendszerszintű kockázatát idézi elő tekintettel arra, hogy az újbóli megvizsgálást követően valamely jogerős ítélet meghozatalát milyen összetett és hosszú eljárás előzi meg.
- 33 Ezenfelül a bírák függetlenségének elvével és a jogviszonyok biztonságának elvével ellentétes az alkotmánybíróság határozata meghozatalának napján már jogerőssé vált határozatok tekintetében kötelező joghatásokat megállapítani, hacsak nem léteznek olyan komoly indokok, amelyek az adott ügyben kétségbe vonják a méltányos eljáráshoz való jog tiszteletben tartását.
- 34 Az ICCJ igazgatótanácsa által alkalmazott és a működési és adminisztratív szervezeti szabályzatban átvett, a bírósági gyakorlat által nem vitatott és egyhangúlag elfogadott értelmezés ésszerűen nem indokolhatja az ilyen joghatások megállapítását.
- 35 Ezenfelül az ICCJ alkotmánybíróság elé utalására vonatkozó határozatot – amelyet követően megszületett a 2018. november 7-i ítélet – a Románia által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért haladásról szóló, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett bizottsági jelentésben a Bizottság az igazságügyi kulcsintézményekkel szembeni olyan intézkedések egyikeként jelölte meg, amely „egyértelműen kihat az igazságszolgáltatás függetlenségére”.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az uniós joggal ellentétes az olyan igazságszolgáltatási szerv – többek között valamely alkotmánybíróság – határozata joghatásainak kötelező jellege, amely megfosztja a nemzeti bíróságot attól a hatáskörétől, hogy értékelje az elsőbbség elvének alkalmazhatóságát.
- 37 A gyorsított eljárás jelen ügyben történő alkalmazását indokolja az eljárásban elítélt személyek jogállása gyors tisztázásának igénye és az is, hogy az idő múlásával veszélybe kerülhet mind az esetleges végrehajtás tényleges lehetősége – mivel az elítélt személyek egyike nem tartózkodik Románia területén –, mind pedig a károk megtérítése.